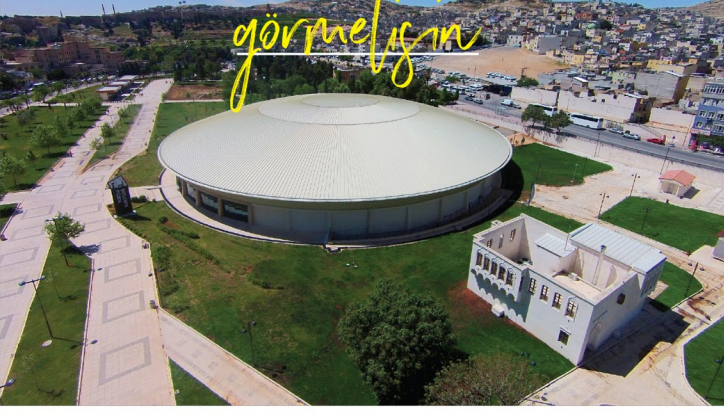

12.000 Yıllık Tarihe Tanıklık Edin! Şanlıurfa Müzesi'ni

görmelisin

Harran Ören Yeri Ziyaret Saatleri

1 Nisan-31 Ekim

Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00
19.00	19.00	19.00	19.00	19.00	19.00	19.00

31 Ekim-1 Nisan

Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00
17.00	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00

[f](#) TurkishMuseums [@](#) officialturkishmuseums [t](#) TurkishMuseums [v](#) TurkishMuseums [e](#) TurkishMuseums

Adres Harran/Şanlıurfa • Tel: (0414) 313 15 88

Güncel bilgiler için lütfen web sitesini ziyaret edin.

Harran

İnancın ve Bilimin Merkezi: Harran

Harran Ören Yeri, Şanlıurfa ilinin 44 km. güneyinde Harran İlçesinde yer alır. Kendi adıyla anılan ovanın merkezinde bulunan Harran, güney-kuzey ve doğu-batı yönlerinden gelen yolların kesiştiği yer konumundadır. Eski Asur, Yeni Asur, Hitit, Yeni Babil, Med, Pers, Helenistik, Roma, Doğu Roma, Emeviler, Abbasiler, Hamdaniler, Numeyriler (1059), Selçuklular (1086), Zengiler ve Eyyubiler (1182)'in yerleşmesine sahne olan Harran, 1272'de Moğollar tarafından yakıp yıkılarak, halkı ve zenginlikleri Musul ve Mardin'e götürülür. Harran tarih boyunca Yeni Asur Krallığı ile Emevi Devleti'nin başkentliğini yapmış olup Cezire bölgesinde Diyar-ı Mudar'ın da merkez şehridir.

Harran'a, Hz. İbrahim'in amcası "Haran" tarafından inşa edildiğinden dolayı bu ad verildiği belirtilir. Harran adı Kalde dilinde "yol" anlamına gelmektedir.

Harran'da Ay Tanrısı Sin Tapınağı'nın yer alması tarih çağları boyunca bu kentin kutsal olmasını sağlamıştır. Krallıklar arasında yapılan barışlarda Harran'ın Ay Tanrısı Sin şahit tutulmuştur. Kutsal kitaplarda Hz. İbrahim'in Harran'da ikamet ettiğinden bahsedilmesi; bu kenti hoş görünün merkezine taşımıştır. Harranlı yüzden fazla bilim insanının varlığı tespit edilmiştir. Astronom-filozof, çevirmen Sabit b. Kurra, astronom el-Battani; din bilgini Şeyh-ül İslam İbni Teymiyye; tıp, felsefe, matematikçi İbrahim bin Zahrun bunlardan birkaçıdır.

Harran'da elips biçiminde yaklaşık 4 km. uzunluğundaki sur içinde Kale-Saray, Harran Ulu Cami, Harran Höyüğü, Konik Kubbeli Evler, Çarşı Hamamı, Doğu Çarşısı, Tonozlu Yol Çarşısı, Şadırvanlı Avlu, Miskçi Dükkanı yer almaktadır.

a. Surlar: Harran şehrini bir hendekle birlikte çepeçevre saran şehir surları elips şeklinde 1350 x 1000 m. ebadındadır. Yaklaşık 4 km. uzunluğundaki sur, 8m. yüksekliğinde ve 1.50 m. genişliğindedir. Altı kapısı mevcuttur. Bu kapılar, Anadolu Kapısı, Aslanlı Kapı, Bağdat Kapısı, Musul Kapısı, Rakka Kapısı, Halep Kapısıdır. Düzenli aralıklara sahip 187 adet kare cepheli destek çıkıntısı yer alır. Sağlam kalmış olan Halep kapısı üzerindeki yazıt 1192 yılına aittir.

b. İçkale: İçkale, kentin güneydoğusunda, 130 x 90m. ebadında, 30m. yüksekliğinde dörtgenimsi planlıdır. Köşelerinde çokgen kuleleri (11 kenarlı) yer alır. Etrafı bir hendekle çevrilidir. Kale-Saray 3 katlıdır. Duvarlar kesme taştan olup, bazı bölümlerde, tonozlarda ve kemerlerde tuğla kullanılmıştır. Katlarda galeriler, salonlar ve odalar bulunur. Galerilerde yay ve okun kullanıldığı mazgal pencereleri yer alır. İkinci katında Kale mescidi ve Saray Hamamı, güney-doğusunda köpek kabartmalı kapı yer alır. İbn Şeddad, İbn el Varag ve Dimaşki, anılan Kale'nin önceleri Sabilerin tapınaklarından biri olduğunu belirtmişlerdir. Sabilere ait tapınağın tahrip edilerek yerine saray inşa edildiği, Zengi ve Eyyubiler döneminde de bu sarayın dört tarafına çokgen kuleler ve galerili beden duvarları inşa edilerek içkale'ye dönüştürüldüğü ifade edilir.

c. Ulu Cami: Anadolu'nun ilk en büyük, en zengin taş süslemeli ve şadırvanlı, revaklı en büyük avlulu cami olarak bilinmektedir. Cennet ve Cuma Cami adlarıyla anılan Harran Ulu Cami, höyüğün kuzey doğusunda yer alır. Doğu kapısı, mihrabı, avlu kapısı, şadırvanı ve minaresi iyi durumdadır. Cami, kareye yakın plana sahiptir. Harimi, mihrap duvarı boyunca uzanan dört sahnalıdır. 6 kapı ve revaklarla kuşatılmış şadırvanlı, geniş avluludur. Taştan yapılan kare minaresinin üst kısmı tuğladandır. İbn Şeddad, 639'da Harran fethedildiği esnada Ay Tapınağı'nın bulunduğu yere bir cami yapıldığından bahseder. Cami II Mervan tarafından taşla dönüştürülür. XII. yüzyılın ortalarında Nureddin Mahmud

Zengi tarafından 3. sahnin, Melik el Adil tarafından 4. sahnin yaptırılarak son halini alır. Cami'nin doğu kapısındaki Arapça yazılı 1192 tarihli kitabe bulunur.

e. Konik Kubbeli Evler: Harran'da arı kovani biçiminde konik kubbeli evler görülür. Neolitik döneminden beri bu bölgede bu ev tipi (Arpacia, Tel Halaf vb.) tercih edilmiştir. Günümüzden yaklaşık 200 yıl önce yapıldığı düşünülen Harran'daki konik kubbeli evler, yazları serin, kışları ise ılık bir mekan oluşturmaktadır. Kubbe sayısı ev halkının sayısına göre artmaktadır.